

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пс 05.1 «ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальна та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Історія психології» є вибірковою дисципліною для курсантів з ОПП «Психологія». Вивчається на 2 курсі упродовж 3-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін .

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення курсантів з історично закономірною зміною поглядів на психічне від прадавніх часів до сьогодення.

Завдання навчальної дисципліни – засвоєння курсантами знань про особливості становлення психологічних знань на різних етапах становлення розвитку науки; отримання ними навичок об'єктивного аналізу суті психологічних категорій на різних історичних етапах з урахуванням їх сучасного звучання та навичок прогнозування подальшого розвитку психологічної науки; формування у курсантів наукового світогляду та розуміння історичних основ і передумов становлення психологічних знань

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН-1 Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

1. Знати сутність, зміст та особливості розвитку наукових знань з проблем психології;
2. Розуміти місце і роль основних психологічних теорій в історії психології, їх вплив на становлення сучасної психологічної науки.
3. Застосовувати методи історичного аналізу та систематизації історичних джерел.
4. Аналізувати основні методологічні підходи у розвитку психології як науки.
5. Синтезувати значення результатів наукових розвідок у психології.
6. Оцінювати теоретичні та методичні розробки з історії психології.

ПРН-2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

1. Знати фактори та умови формування психологічних ідей.
2. Розуміти становлення та еволюцію психологічних ідей.
3. Застосовувати психологічні ідеї в практичній діяльності психологів.
4. Аналізувати систему наукових поглядів на природу психічного.
6. Оцінювати здобутки наукових шкіл у психології.

ПРН 3 – здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою

державної та іноземної мов, в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

1. Знати чинники, що визначали специфіку наукових психологічних вчень в різні періоди історії.
2. Розуміти рушійні сили та причини історичного розвитку психологічних ідей.
3. Застосовувати способи аналізу психологічних ідей у різні історичні періоди.
4. Аналізувати джерела історії психології.
5. Інтегрувати систему принципів історико-психологічного аналізу.
6. Оцінювати наукові доробки відомих світових психологів.

ПРН-4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

1. Знати особливості головних етапів розвитку психології як науки
2. Розуміти основні психологічні проблеми різних історичних періодів.
3. Застосовувати способи аналізу програм з психології як самостійної науки.
4. Аналізувати психологічні твори класиків психології.
6. Оцінювати передумови формування психології в окрему науку.

ПРН10 – формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

1. Знати сутність психологічних категорій на різних історичних етапах.
2. Розуміти базові категорії психології як науки в історичному розрізі.
3. Застосовувати інформаційний пошук наукових джерел з психології.
4. Аналізувати наукові джерела з психології.
5. Інтегрувати способи аналізу та оцінки джерел з психології.

ПРН16 – знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

1. Знати чинники, що детермінували кризи у розвитку психології як науки та визначили її подальшу специфіку.
2. Розуміти історичні основи і передумови становлення психологічних знань
3. Застосовувати знання про розвиток психології як науки та формувати навички прогнозування її подальшого розвитку.
4. Аналізувати сучасні перспективи розвитку психології як науки..
5. Оцінювати можливості та перспективи розвитку вітчизняної психології.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Загальна психологія з практикумом.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота	контрольна робота	-----
за заочною формою навчання																											
2	IV	3	90	50	20						26					4	10		10					30		+	
Усього за дисципліну		3	90	50	20						26					4	10		10					30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.9; МН4.2; МН4.3; МН4.4.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ЗК-11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ФК-2	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ФК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ПРН-3	Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою державної та іноземної мов, в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ПРН-10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.
ПРН-16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН4.2; МН4.3; МН4.4.	МК1.1; МК1.3; МК1.4; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.2; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	Предмет, методологічні основи та головні етапи розвитку психології	4	Л2	Сз2					ХІ	1/1Л(2); 1/2Сз(2); 2/1Л(2); 2/2Сз(2); 2/4Сз(2); 3/1Л(2);	12
2	Донаукові погляди на психіку. Психологічні погляди в епоху Античності	6	Л2	Сз2	Сз2						
3	Історія психологічної думки епохи Середньовіччя Історія розвитку психологічної думки епохи Відродження	4	Л2	Сз2					Х	3/2Сз(2); 4/1Л(2); 4/2Сз(2); 4/3Сз(2); 5/1Л(2); 5/2Сз(2); 5/3Сз(2); 6/1Л(2); 6/2Сз(2);	18
4	Психологічні погляди в епоху Нового часу	6	Л2	Сз2	Сз2				ХІ	7/1Л(2); 7/2Сз(2);	4
5	Психологічні погляди в епоху Просвітництва	6	Л2	Сз2	Сз2						
6	Передумови оформлення психології в самостійну науку	4	Л2	Сз2							
7	Перші програми з психології як самостійної науки Предмет, методологічні основи та головні етапи розвитку психології	4	Л2	Сз2							
8	Донаукові погляди на психіку. Психологічні погляди в епоху Античності	4	Л2	Сз2					ХІІ	8/1Л(2); 8/2Сз(2); 9/1Л(2); 9/2Сз(2);	8
9	Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (початок ХХ ст.)	4	Л2	Сз2							

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
10	Сучасний стан розвитку зарубіжної та української психології	8	Л4	Сз4					XII	10/3Л(2); 10/4Сз(2) Дз.(4)	
	Диференційований залік	4	Дз4								
	Всього	60							Всього		60

Умовні позначення: Лекція - Л Семінар - Сз Диференційований залік – Дз
 Заняття обов'язкові до оцінювання - 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс, 3 семестр					
1			6	Предмет, методологічні основи та головні етапи розвитку психології	
	1	лекція	2	<u>Історія психології як галузь психологічної науки</u> 1. Предмет, категоріальний апарат, завдання та функції етнопсихології. 2. Головні етапи розвитку психологічної науки. 3. Зв'язок історії психології з іншими науками та значення цих знань в діяльності психолога.	[1.1] ст. 4-20; [1.2] ст. 3-18; [1.3] ст. 2-12; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Методологічні основи історії психології</u> 1. Методологічна база історії психології.. 2. Значення методології у психологічній науці.	[1.1] ст. 4-20; [1.2] ст. 3-18; [1.3] ст. 2-12; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	1. Історія психології, її предмет і задачі 2. Основні підходи до побудови історії психології	[1.1] ст. 4-20; [1.2] ст. 3-18; [1.13] ст. 2-12; [2.1-2.9]
2			10	Донаукові погляди на психіку. Психологічні погляди в епоху Античності	
	1	лекція	2	<u>Донаукові погляди на психіку</u> 1. Філософія і наука в країнах Стародавнього Сходу. 2. Основні психологічні школи Стародавньої Індії, Китаю. 3. Психологічні вчення Єгипту та Халдеї.	[1.2] ст. 2-30; [1.2] ст.4-20; [1.3] ст. 12-30; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Філософські погляди на людину та стан її психіки у донауковий період</u> 1. Характеристика психологічних шкіл Стародавньої Індії. 2. Характеристика психологічних шкіл Стародавнього Китаю. 3. Аналіз психологічних поглядів представників Єгипту та Халдеї.	[1.2] ст. 2-30; [1.2] ст.4-20; [1.3] ст. 12-30; [2.1-2.9]

1	2	3	4	5	6
	3	семінар	2	<u>Розвиток психології в класичний період епохи античності</u> 1. Основні положення матеріалістичного вчення про душу в античній психології (Демокрит, Епікур, Лукрецій Кар та ін.). 2. Ідеалістичне вчення Платона. Вчення Аристотеля про душу.	[1.2] ст. 2-30; [1.2] ст.4-20; [1.3] ст. 12-30; [2.1-2.9]
	4	самостійна робота	4	1. Зародження психологічної думки у країнах Стародавнього Сходу. 2. Душа у віруваннях стародавніх єгиптян. 3. Антична психологія, її особливості та відмінності. 4. Психологія самовдосконалення.	[1.2] ст. 2-30; [1.2] ст.4-20; [1.3] ст. 12-30; [2.1-2.9]
3			6	Історія психологічної думки епохи Середньовіччя	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика психології в епоху Середньовіччя</u> 1. Самопізнання як основна ознака Середньовіччя. 2. Погляди Плотіна, Філона Олександрійського про психологічну модель світу та моральну історію людства. 3. Християнська психологія як феномен моральності.	[1.1] ст. 30-43; [1.2] ст. 3-30; [1.3] ст. 30-48; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Християнська психологія як феноменологія моральності</u> 1. Схоластика: генезис, розвиток і розпад. 2. Антропологічна психологія: Августин, П.Абеляр, Ібн-Сіна, Ібн Рошид, Ф.Аквінський та ін. 3. Формування основних психологічних категорій. 4. Томізм.	[1.1] ст. 30-43; [1.2] ст. 3-30; [1.3] ст. 30-48; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	2	1. Роджер Бекон – ідея дослідного пізнання душі. 2. Боротьба номіналізму і реалізму. 3. Проблема душі й розвитку особистості у П'єра Абеляра і Августина Аврелія. 4. Теологія і психологія Фоми Аквінського.	[1.1] ст. 30-43; [1.2] ст. 3-30; [1.3] ст. 30-48; [2.1. - 2.9]
4			10	Історія розвитку психологічної думки епохи Відродження	
	1	лекція	2	<u>Основні психологічні питання періоду Відродження</u> 1. Історико-психологічне значення термінів «гуманізм» і «відродження». 2. Повернення до природно наукових ідей Аристотеля. Погляди Леонардо да Вінчі на природу людини і його експериментальні дослідження.	[1.1] ст. 44- 60; [1.2] ст. 48-60; [1.3] ст. 55-70; [2.1. - 2.9]

1	2	3	4	5	6
	2	семінар	2	<u>Історичні психологічні теорії</u> 1. Вчення про свободу волі (Д.Алігер'ї), єдність душі й тіла (Л.Бруні). 2. Основні психологічні теорії Н.Макіавеллі, Е.Ротердамського, Л. да Вінчі, Д.Бруно та ін.	[1.1] ст. 44- 60; [1.2] ст. 48-60; [1.3] ст. 55-70; [2.1. - 2.9]
	3	семінар	2	<u>Психологічні погляди епохи Відродження</u> 1. Б. Телезіо – зачинатель відродження природничо-наукового напрямку. 2. Титанізм та гуманізм як характеристики епохи Відродження. 3. Вчення про душу Ф. Бекона.	[1.1] ст. 44- 60; [1.2] ст. 48-60; [1.3] ст. 55-70; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	4	1. Характеристика історія психології епохи Відродження через її представників. 2. Погляди Хуана Уарте, Гомера Перейра, Мішеля Монтеня. 3. Леонардо да Вінчі – живописець, мислитель, психолог.	[1.1] ст. 44- 60; [1.2] ст. 48-60; [1.3] ст. 55-70; [2.1. - 2.9]
5			8	Психологічні погляди в епоху Нового часу	
	1	лекція	2	<u>Становлення психологічної думки Нового часу (XVII ст.)</u> 1. Принципи психологічної думки XVII ст. Рене Декарт: рефлексії і «пристрасті душі». 2. Бенедикт (Барух) Спіноза: Бог – Природа. 3. Готфрід-Вільгельм Лейбніц: проблема несвідомого. 4. Томас Гоббс: асоціація ідей. 5. Джон Локк: два види досвіду.	[1.1] ст. 6-40; [1.2] ст. 70-90; [1.3] ст. 35-50; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Вчення про рефлексії та сенсорно-асоціативні процеси</u> 1. Природа психічного, її сутність та розвиток. 2. Сенсорно-асоціативні процеси. Емпіризм і асоціатизм. Психологія здібностей.	[1.1] ст. 6-40; [1.2] ст. 70-90; [1.3] ст. 35-50; [2.1. - 2.9]
	3	семінар	2	<u>Історія психологічної думки у XVII ст.</u> 1. Розвиток вчення про нервово-психічні функції 2. Матеріалістична психологія Франції. 3. Зародження матеріалістичного напрямку в російській психології.	[1.1] ст. 6-40; [1.2] ст. 70-90; [1.3] ст. 35-50; [2.1. - 2.9]

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	2	1. Психофізіологічні ідеї Р. Декарта. 2. Основи емпіричної психології у творчості Д. Локка. 3. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. 4. Зародження та виникнення асоціативної психології. 5. Антропологія І. Канта. 6. Психологія самопізнання Т. Гоббз. 7. Вчення Б. Спінози.	[1.1] ст. 6-40; [1.2] ст. 70-90; [1.3] ст. 35-50; [2.1. - 2.9]
6			10	Психологічні погляди в епоху Просвітництва	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика психології у XVIII ст.</u> 1. Зародження і розвиток асоціативної психології в Англії. 2. Психологічні погляди французьких просвітників. 3. Розвиток німецької психології.	[1.1] ст. 4-25; [1.2] ст. 72-96; [1.3] ст. 50-83; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Психологія епохи Просвітництва</u> 1. Характеристика асоціативної психології в Англії. 2. Характеристика діяльності французьких просвітителів та їх внесок в розвиток психології.	[1.1] ст. 4-25; [1.2] ст. 72-96; [1.3] ст. 50-83; [2.1. - 2.9]
		індивідуальні завдання (конспект)	2	<u>Просвітництво – епоха прориву в психологічних дослідженнях</u> 1. Зародження та розвиток асоціативної психології. 2. Фізіогноміка та месмеризм.	[1.1] ст. 4-25; [1.2] ст. 72-96; [1.3] ст. 50-83; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	4	Особливості та характеристика історії психології XVIII століття.	[1.1] ст. 4-25; [1.2] ст. 72-96; [1.3] ст. 50-83; [2.1. - 2.9]
7			8	Передумови оформлення психології в самостійну науку	
	1	лекція	2	<u>Психологічні ідеї як передумови оформлення психології в самостійну науку</u> 1. Розвиток фізіології нервової системи та органів відчуття в XIX ст. 2. Виникнення психофізики та психометрії. 3. Еволюційні ідеї в біології та їх значення для психології.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Внесок науковців в становлення психології як самостійної науки</u> 1. Дослідження нервової та когнітивної систем людини. 2. Психофізика та психометрія та їх значення для психології.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]

1	2	3	4	5	6
		індивідуальне завдання (реферат)	2	Виконання реферату за заданою тематикою	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	2	1. Дослідження науковців в біології, фізіології. 2. Дослідження органів відчуття та їх значення у розвитку психології.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
8			8	Перші програми з психології як самостійної науки	
	1	лекція	2	<u>Перші психологічні програми</u> 1. Перші програми психології як самостійної науки (В.Вунд, Ф.Бретано. І.М.Сеченов, К.Д.Кавелін та ін.). 2. Теоретична боротьба періоду становлення психології як самостійної науки. 3. Розвиток експериментальних та прикладних галузей психології.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Наукові досягнення психологів</u> 1. Діяльність психологів, яка сприяла становленню психологічної науки. 2. Представники експериментальних та прикладних галузей психології та їх внесок.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	2	1. Психологія як самостійна наука в Україні. 2. Психологічні напрями та школи: досягнення та невдачі. 3. Розвиток психології як науки в першій половині XIX століття та її становлення.	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
		індивідуальне завдання (реферат)	2	Виконання реферату за заданою тематикою	[1.1] ст. 99-104; [1.2] ст. 45-80; [1.3] ст. 34-52; [2.1. - 2.9]
9			10	Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (початок XX ст.)	
	1	лекція	2	<u>Криза в психології.</u> 1. Періодизація кризи в психології. 2. Основні психологічні школи періоду відкритої кризи.	[1.1] ст. 124-140; [1.2] ст. 65-70; [1.3] ст. 55-90; [2.1.-2.9]

1	2	3	4	5	6
	2	семінар	2	<u>Виникнення та розвиток нових психологічних напрямків та шкіл</u> 1. Біхевіоризм та гештальтпсихологія як психологічні напрями.. 2. Глибинна психологія та її особливості. 3. Характеристика ідей французької соціологічної школи та описової психології.	[1.1] ст. 124-140; [1.2] ст. 65-70; [1.3] ст. 55-90; [2.1. - 2.9]
		індивідуальне завдання (реферат)	2	Виконання реферату за заданою тематикою	[1.1] ст. 124-140; [1.2] ст. 65-70; [1.3] ст. 55-90; [2.1. - 2.9]
		самостійна робота	4	1. Розвиток психології на порозі ХХ століття. 2. Місце та значення психологічних знань на початку ХХ століття в пізнанні людини. Радянська психологія у 20-ті роки. 2. Марксизм та радянська психологія. Репресії у радянській психологічній науці.	[1.1] ст. 124-140; [1.2] ст. 65-70; [1.3] ст. 55-90; [2.1. - 2.9]
10			10	Сучасний стан розвитку зарубіжної та української психології	
	1	лекція	2	<u>Сучасний стан розвитку зарубіжної психології</u> 1. Виникнення когнітивної психології. 2. Розвиток гуманістичної психології. 3. Трансактний аналіз (Е.Берн).	[1.1] ст. 115-140; [1.2] ст. 56-100; [1.3] ст. 68-92; [2.1. - 2.9]
	2	семінар	2	<u>Напрями та школи сучасної зарубіжної психології</u> 1. Логотерапія (В.Франкл). 2. Стадії розвитку інтелекту Ж.Піаже. 3. Проблема історичної природи людської психіки у міжкультурних дослідженнях (К.Леві-Строс, А.Валлон, Ж.Політцер).	[1.1] ст. 115-140; [1.2] ст. 56-100; [1.3] ст. 68-92; [2.1. - 2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Нові досягнення психологів у ХХІ столітті</u> 1. Сучасні психологічні дослідження та їх представники: зміст та характеристика. 2. Внесок військових психологів у розвиток психологічної науки: дослідження та здобутки.	[1.1] ст. 115-140; [1.2] ст. 56-100; [1.3] ст. 68-92; [2.1. - 2.9]

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	4	1. Психологія в Україні та її розвиток у XX столітті 2. Розвиток психології на порозі XXI століття.	[1.1] ст. 115-140; [1.2] ст. 56-100; [1.3] ст. 68-92; [2.1. - 2.9]
		Диференційований залік	4		
		Разом за семестр	90		
		Разом за курс	90		
		Усього	90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Базова

- 1.1. Білецька Т. В., Купчишина В. Ч. Історія психології : навчальний посібник. Хмельницький: Видво НАДПСУ, 2021. 460 с.
- 1.2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, Київ. НВП «Інтерсервіс», 2016. 235 с.
- 1.3. Махній М. М. Історія психології : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 472 с.

2. Допоміжна

- 2.1. Білецька Т. В. Використання тренінгових технологій під час викладання суспільних дисциплін у вищих військових навчальних закладах // Проблеми дидактики історії: збірник наукових праць / [редкол.: С. Копилов (голова, наук.ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 11. С. 164-172.
- 2.2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. Київ: Кондор, 2009. 232 с.
- 2.3. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології: навчальний посібник. Київ: Ніка-центр, 2011. 248 с.
- 2.4. Копець Л. Класичні експерименти в психології : Навч. посібник Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 283 с.
- 2.5. Кралюк П. М. Історія філософії України: навч. посібник Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. 652 с.
- 2.6. Методичні вказівки для самостійних занять з курсу «Історія психології» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / Упорядник: Стоцький Я. В. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019. 48 с.
- 2.7. Теорія психічної контрольності та сучасні психолого-педагогічні проблеми. Матеріали наукових читань, присвячених 110-річчю від дня народження Ярослава Івановича Цурковського. Львів : Сполом, 2015. 80 с.
- 2.8. Щербакова І. М. Практикум з історії психології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 160 с.
- 2.9. Bilokon I. The attitudes of Ukrainian youth in the context of globalization // В. Kaczmarek, G. Kwiatkowska, K. Markiewicz (eds.) / Youth Facing the Challenges of Globalization. Lublin : UMCS, 2011. P. 67-77.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ (ІНТРАНЕТ)

- 3.1. <http://psychological.ucoz.ua/publ/35>
- 3.2. http://www.bronnikov.kiev.ua/book_3_0.php
- 3.3. <http://uchebnik.biz/book/320-yetnopsixologiya.html>
- 3.4. <http://psychlib.com.ua/category/etnopsihologiya.htm>
- 3.5. http://mobile.pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
- 3.6. http://faculty.Washington.edu/agg/iat_materials.Htm
- 3.7. <http://implicit.harvard.edu/implicit/>
- 3.8. <http://www.hro.org/fctions/nazi/toler7.htm>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною

шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

• самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний